

25 ta' Frar 1965

Imħallief:

Onor. Prof. Joseph Henry Xuereb, LL.D.

Carmelo Vassallo et

versus

Henry A. Pace nomine

Kollizzjoni — Danni — Kumpanija Assiguratriċi.

Skond il-ligi (Kap. 165) id-ditta assiguratriċi tkun obbligata tħallas meta jkun hemm deċiżjoni ta' responsabbiltà kontra l-assikurat għal dan il-fini d-ditta assiguratriċi trid tkun għet avzata uffiċjalment bi-introduzzjoni tal-kawża in kwistjoni.

Meta però l-kumpanija assikuratriċi tidhol biez tittratta direttament mid-danneġġjat mingħajr ma jlehu l-ebda parti l-assikurat, jinholoq rapport ġuridiku dirett bejn id-danneġġjat u l-kumpanija għall-ħlas.

Il-Qorti, rat l-att taċ-ċitazzjoni li bih l-attur wara li ppremetta illi fis-sebgha u ghoxrin (27) ta' April, 1961 waqt li ċertu Commander ta' Niece, R.N. kien isuq il-motor car No.

27207 assikurata mill-konvenut nomine, mit-triq ta' Ghajn Tuffieha, minhabba imprudenza, negligenza w inosservanza tar-regolamenti tat-traffiku, habat mal-motor car tal-atturi No. 29712, u kkaġuna hsara fl-istess car u lesjonijiet personali mill-istess atturi li minhabba fibhom għadhom isofru minn delibitazzjonijiet; u li l-konvenut nomine hallas lil ċertu Publio Pace, li kien riekeb fil-motor car tal-atturi u safa' korrut, għad-danni li kienwa sofra, u l-istess konvenut nomine aċċetta li jhallas id-danni li sofrew l-atturi, iżda ma hallasx għaliex ma qablux fuq il-quantum totali tad-danni, talbu li l-konvenut, fil-kwalità tiegħu premessa, ikun ikkundannat iħallashom dik is-somma li tiġi minn dina l-Qorti likwidata, anke jekk hemm bżonn permezz ta' periti li jiġu nominati, bħala kumpens għad-danni kollha minnhom sofferti b'konsegwenza tal-incident fuq imsemmi; kompriż id-damnum emergens u l-lucrum cessans; bl-imghax kummerċjali u bl-ispejjeż kompriżi dawk tal-ittra uffiċjali tas-sebgha u għoxrin (27) ta' Marzu 1963.

OMISSIS.

Illi hu evidenti li l-ewwel punt li jrid jiġi deċiż hu dak sollevat mill-konvenut nomine fin-nota tal-eċċezzjonijiet tiegħu billi dan jinfluwixxi fuq jekk il-proċeduri, kif inizjati, jistgħux ikomple: dawnha l-eċċezzjonijiet huma tnejn fis-sens (a) li ebda rapport ġuridiku għad ma jeżisti bejnu u l-atturi li dawn għad m'għandhomx deċiżjoni ta' responsabbiltà fil-konfront tal-assikurat u (b) f'kull każ hi neċessarja għall-integrità tal-ġudizzju l-preżenza fil-kawża tal-istess assikurat;

Ikkunsidrat fuq l-ewwel eċċezzjoni;

Illi hu veru li skond il-liġi (Kap. 165) l-ditta assikurat-riċi tkun obligata tħallas meta ikun hemm deċiżjoni ta' responsabbiltà kontra l-assikurat u dana billi, ukoll skond il-liġi,

hija għal dina r-responsabbiltà li hi mposta l-assikurazzjoni, u d-ditta assikuratriċi, biex tkun obbligata tħallas, trid tkun giet avzata uffiċjalment bl-introduzzjoni tal-kawża fejn tintalab ir-responsabbiltà tal-assikurat. Minn dan jidher li sakemm tiġi segwita dina l-proċedura traċċjata mil-liġi, ebda rapport ma jinholoq bejn il-persuna dannegġjata u l-kumpanija assikuratriċi qabel dik id-dikjarazzjoni ta' responsabbiltà, u din għalhekk tista', jekk avviċinata qabel il-bidu tal-kawża riferita, tirrifjuta li tittratta mad-dannegġjat u, meta tkun avzata bil-kawża kif imsemmi, tistenna, bla ma tiegħu ebda pass, id-deċiżjoni tal-Qorti. Dan però ma jfissirx li għandu bil-fors u dejjem isir hekk u fil-fatt, in vista tal-interess evidenti tal-assikuratur, dana jipprova jevita spejjeż u mhux insoliti li jzomm id-dritt mhux biss li jikkontrolla l-aġir tal-assikurat meta dan ikun involut f'xi inċident iżda anke li jassumi flokha dan il-każ li jiġi a konozzenza tiegħu, f'liema każ hu jidhol biex jittratta direttament mad-dannegġjat mingħajr ma jiehu ebda parti l-assikurat; f'dan il-każ allura, proprju mhabba l-atteggjament stess tal-assikuratur jinholoq rapport ġuridiku dirett bejn dan u d-dannegġjat għall-ħlas lil dan fil-limiti u skond il-polza tal-assikurazzjoni kemm il-darba d-dannegġjat jaċċetta wkoll li jsir hekk;

Illi mix-xhieda ta' Joseph Bugeja, impjegat ma l-aġent ta' allura tas-soċjetà assikuratriċi, jirriżulta li kien dan l-atteggjament tas-soċjetà bhala linea generali ta' kondotta u, għall-prattiċità, aktarx li kienu joqogħdu, għal dik li hi responsabbiltà tal-assikurat, għad-deċiżjoni li tittiehed mill-Qorti Kriminali dwar l-inċident li jkun gara u allura kienu, fil-limiti traċċjati mill-Head Office u salva l-approvazzjoni tal-istess, jippruvaw jaslu fi transazzjoni mad-dannegġjat. Fil-każ in eżami skond dina l-istess xhieda, kienet ittiehdet deċiżjoni simili ta' htija fil-konfront tal-assikurat, li kellu assikurazzjoni "comprehensive" u ddisinteressa ruħu għal kollox, u kien għalhekk li l-kumpanija daħlet fi trattativi mad-dannegġjati

biex teżamina l-claim tagħhom u din baqgħet responsabbli biex tillikwida l-istess claim (fol. 31); fil-fatt claim simili għet likwidata u mħallsa mal-mizzewġin Pace li kienu nvoluti u soffrew danni fil-istess inċident bażi tal-claim tal-atturi;

Illi minn dina x-xhieda biss hemm biżżejjed biex wiehed jikkonkludi li l-kumpanija assikuratriċi daħlet f'rapport dirett mal-atturi dwar il-claim tagħhom, u kwindi dawn kienu ntitolati li jagħmlu l-kawża kontra tagħha kif rappreżentata; oltre dina x-xhieda però hemm ukoll dik tal-attur u tad-difensur tiegħu li jkomplu jipprovaw il-kreazzjoni ta' dana r-rapport. L-unika differenza bejn dik ix-xhieda u dawn l-aħħar żewġ xhieda ma tirrigwardax dana l-pont (ta' l-eżistenza ta' dana r-rapport dirett) iżda se mai l-kwistjoni l-oħra ta' l-aċċettazzjoni tar-responsabbiltà tal-inċident apparti mill-ammont tad-danni dovuti lill-atturi mħabba l-inċident, billi x-xhud Bugeja jista' jiftihem li ried jgħidilhom li jekk ma jaqblux fil-ammont tad-danni u l-każ jittiehed il-Qorti allura l-kumpanija kienet tirriżerva li tqajjem ukoll il-kwistjoni tar-responsabbiltà tal-assikurat għall-inċident; hu evidenti però li dan ma jirrigwardax il-persuni li kellhom jikkostitwixxu l-kuntradittorju ta' kawża simili, li tiġi l-istess dibattuta bejn l-atturi u l-kumpanija, kif jista' jsir anke mingħajr il-preżenza fil-kawża tal-assikurat stess. Din però hija kwistjoni differenti min dik a bażi tal-eċċezzjoni in eżami kif formulata, li jixraq li tiġi diskussa ulterjorment qabel ma tiġi deċiża, billi konnessa mal-meritu u mhux mal-gudizzju.

Ikkunsidrat fuq it-tieni eċċezzjoni;

Illi din tirrigwarda l'integrità tal-gudizzju mħabba li l-assikurat mhux parti fil-kawża; iżda, kif għadu kif intqal, il-preżenza ta' dan m'hix neċessarja fil-kawża preżenti bażata kif inhi fuq ir-rapport dirett li nholoq bejn l-assikuratur u d-danneggjat għalkemm b'riferenza għall-kuntratt ta' assikuraz-

zjoni fejn l-assikurat kien parti. L-assikuratur jista' jhoss l-utilità ta' dina l-preżenza, biex id-deċiżjoni li tittiehed f'dina l-kawża tkun torbot lilu wkoll, kemm il- darba jidhirlu li għad jista' jkun hemm xi kwistjoni bejniethom stess dwar ir-riżultat ta' dina l-kawża jew xi parti minnu, u hekk tiġi evitata i-possibilità ta' riżultati differenti f'kawża oħra jew anke tiġi evitata dina l-kawża l-oħra stess; dan però jista' jwassal għall-provvediment ieħor u mhux biex jiġi dikjarat mhux integru l-għudizzju preżenti;

Għal dawna l-motivi:

Tiċhad iż-żewġ eċċezzjonijiet sollevati mill-konvenut nomine fuq imsemmija, bl-ispejjeż kontra tiegħu, u tħalli l-kawża għall-kontinwazzjoni għas-seduta tal-hamsa (5) ta' April 1965.
